

Leyssala 4,00 kr.
52. árgangur

SOSIALURIN

frælsi
javnadur — broðralag

Nr. 67 — Mikudagur 29. august 1979

Lesið
ítróttin
á síðu 3

Samrøða við Eyðun Johannessen, sjónleikara:

Teir mæla uttanum mentanarpolitisku avgerðirnar

— Tað er ikki at taka seg aftur í, at føroysk listafólk arbeiða undir sera vánaligum korum. Tann mentanarpolitikkur, sum átti at stuðla listini, hann er als ikki til.

Listafólk umboða eisini eina stætt í samfelagnum. Hetta hava vit ilt við at viðurkenna.

Avgerðir á tingi og innanflokka, hava í framburðstíðum og vælferð rættiliga ein-táttað snúð seg um handilsskap, inn- og útlutning, nýbygging á sjógvi og landi.

Mál viðvirkandi mentan og list hava verið viðgjørð sum yvirtøk, toll-, skatta- og byggimál.

Væl eru vit eitt lítið samfelag, sum má laga seg eftir umstøðunum. Men her hava føroysk listafólk lagað seg í so nógv og nóg so leingi.

Hetta sigur Eyðun Johannessen, sjónleikari. Eyðun Johannessen hevur arbeitt við sjónleiki í Føroyum í meira enn 20 ár. Nú fer hann av landinum. Hann skal frá 1. oktober í ár røkja starvið sum rektari á næmingaskúlanum við Árhús Teater.

Vit hava hitt Eyðun og tosað við hann um list og mentanarpolitikk.

Eyðun visir á, at allir teir politisku flokkarnir hava eina grein um mentanarpolitikk á stevnu-skránni. Men sigur hann: — Eg havi tó ilt við at siggja nakran ávisan politikk. Vit hava nú leingi biðað eftir einum útspæli frá politikarunum, tí tað eru jú teir, sum hava tað avgerandi orðið, tá stóða

skal takast til, um stuðul skal veitast til listafólk.

Mentanarpolitikkur

Vit spurdu nú Eyðun Johannessen, hvat hann sjálvur leggur í hugtakið »mentanarpolitikk«. Til tað sigur hann:

— Tað, sum eg leggi í hugtakið mentanarpolitikk, er, at politiskar avgerðir verða tiknar. Hetta eru avgerðir, sum geva listafólkum umstøður til at skapa sermerkt tilfar, sum byggir á okkara egnu kringumstøður.

Karmar

Og Eyðun heldur fram: — Politikararnir hava avgjørt, at vit skulu hava

sjónvarp í Føroyum, og at vit skulu hava eitt norðurlandahús, sum skal vera miðdepul fyri mentanar-tiltøkum, vitjanum uttanifrá, og har vit eisini sjálvi skulu vera við til at fylla karmin út. Tað, sum eyðkennir hesar báðar avgerðir, er, at politikararnir í báðum førum hava játtað pengar: til eitt sjónvarp og eitt norðurlandahús, men vit finna ongur politiskar avgerðir um, hvussuleiðis hesir karmarnir skulu fyllast út.

Tað er lutvist ein spurningur um, hvørji tiltøk skulu virka innan hesar stovnar og lutvist ein spurningur um at geva hesum tiltøkum umstøður at virka undir. Hvat viðvikur hesum seinna, so dugi eg bert at siggja, at pengar mugu setast av til at gera tað til veruleika.

Ov lítið at standa ímóti við

Eyðun Johannessen heldur, at føroyingar fara at hava lítið at standa ímóti við ímóti øllum teimum tiltøkum, sum koma uttanifrá.

Í samband við nýggja norðurlandahúsið er ætlanin, at listafólk úr okkara grannatjóðum skulu vitja í Føroyum. Hesi listafólkini verða øll stuðlaði á ein og annan hátt. Føroyingar haraftur-í móti hava fáar resursir, sum eru neyðugar for-treytir fyri at kunna taka

ímóti teimum mongu tilbøðunum uttanifrá, umseta tey og brúka tey til at menna okkara egnu list við.

Við sviðið soð

Í seinasta enda koma okkara egnu mentanarfólk í sambandi teirra við føroyska áskoðaran at liða undir hesum. Her koma vit so vissuliga at standa við sviðið soð, leggur Eyðun Johannessen afturat.

Eyðun leggur tó dent á, at hann er fyrri, at eitt norðurlandahús verður bygt í Føroyum. — Vit mugu bara gera okkum greitt, at sum er hava vit ikki nógv at bjóða fram, tí eingin mentanarpolitikkur verður ferdur í Føroyum.

Sjónvarp

Vit spurdu nú Eyðun, um føroysk listafólk hava gjørt vart við, at okkum tørvar ein mentanarpolitikk.

Eyðun Johannessen: — Bæði miðskeiðis í 60-unum og fyrst í 70-unum hava mentanarfølg gjørt vart við viðurskiptini hjá

listafólkum í Føroyum. Frágreiðingar eru sendar politikarunum. Vit hava tó einki høyrð aftur frá politikarunum.

Vit kenna væl øll gongdina í sjónvarpsmálinum. Undir orðaskiftinum um sjónvarp visti eingin politikari á, at hetta var fyrst og fremst ein mentanar-politiskur spurningur. Eg eri ikki fyrri sensuri ella stýring, men vituligt er, at tað, sum verður sent í sjónvarpinum, hevur einki sum eitur samband við tað mentanarum-hvørvið, ið vit liva undir í Føroyum. Heldur er tað ein óheiðurlig kapping við aðrar listagreinar.

Við kenna væl øll gongdina í sjónvarpsmálinum. Undir orðaskiftinum um sjónvarp visti eingin politikari á, at hetta var fyrst og fremst ein mentanar-politiskur spurningur. Eg eri ikki fyrri sensuri ella stýring, men vituligt er, at tað, sum verður sent í sjónvarpinum, hevur einki sum eitur samband við tað mentanarum-hvørvið, ið vit liva undir í Føroyum. Heldur er tað ein óheiðurlig kapping við aðrar listagreinar.

Selja

Eyðun Johannessen heldur annars, at møguleikarnir burturav at fáast við list í Føroyum eru ógvuliga vánaligir. Vit kunnu t.d. taka listamálararnar. Teir eru heilt bundnir av teimum handilsligu og peningaligu fyrirteytunum fyri at yvirleva. Teir skulu nevnliga kunna selja síni listaverk fyri at klára seg. Við hesum sigi eg ikki, at hesi viðurskipti stýra Framhald á baksíðuni

Vegna sjúku kemur
SOSIALURIN út í minni
síðutali í dag

Góðir terradagar

Bæði úr Suðuroy og av Sandi frættist, at fleiri góðir terradagar vóru í síðstu viku eins og mánadagin í hesi vikuni.

Í fleiri av smábygdunum í Suðuroy er hoyggingin um at vera liðug. Tað sama ger seg galdandi í Sandoyinni, har nógv kom inn um vikuskiftið.

Lítið til

Úr Suðuroy frættist frá monnum, sum vóru í grind vestanfyri leygardagin, at enn er lítið av havhesti farið á sjógv.

Vanligt er at fara eftir havhesti frá 24. august, men sagt verður at bestu dagarnir eru vanliga um mánaðarskipti august-september.

Annars hava vágbingar verið í bjørgunum eftir havhesti og fingi teir hampuligt burturúr.

Dansk turistmenn hyggja seg um

Í da koma limir í Dansk Turistråd til Føroya. Her í oyggjunum skulu teir hava ein turistfund, sum vanliga verður hildin einaferð hvørt fjórðingsár, og annars hyggja seg um.

Útferðir verða gjørdar til norðurbýgdin í Eysturoynni og Streymoyinni og til býgdin í Sandoyinni.

Harumframt er turistráðið og føroyska mentamálaráðið vertir fyri nøkrum morgunmatum og døgurðum.

Tað eru 18 limir í turistráðnum umframt føroyska limin, Eiden Müller. Á ferðini luttaka eisini stjórar og starvsfólk í turistráðnum.